

Bruselj, 12. oktober 2022
(OR. en)

13467/22

AGRI 529
AGRIFIN 117
AGRIORG 107

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Razmere na trgu, predvsem po začetku invazije na Ukrajino – poročanje Komisije in držav članic – izmenjava mnenj

Za zasedanje Sveta (kmetijstvo in ribištvo) 17. in 18. oktobra 2022 vam v prilogi pošiljamo dopis predsedstva o navedeni zadevi.

Razmere na kmetijskih trgih, predvsem po začetku invazije na Ukrajino

Evropski kmetje se letos soočajo s številnimi težkimi izzivi. Vojna v Ukrajini ima hude in neizmerljive posledice, ki niso nastale zaradi nas. Traja že več mesecev in še vedno vpliva na razmere na kmetijskih trgih. Finančni pritisk na kmetijski sektor za številne proizvajalce postaja nevzdržen. Na evropski ravni so bili sprejeti ukrepi za ublažitev posledic vojne v Ukrajini zaradi motenj v dobavnih verigah in visokih cen. EU je med drugim zagotovila 500 milijonov EUR izredne prilagoditvene pomoči (v skladu z uredbo o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov) najbolj prizadetim sektorjem, hkrati pa uvedla začasni krizni okvir državne pomoči.

Številne države članice EU je letos večkrat prizadela tudi suša, kar je in bo še naprej negativno vplivalo na kmetijsko proizvodnjo. V prihajajoči zimski sezoni je izjemno pomembno in nujno zagotoviti jesensko setev, vključno z uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Zagotoviti je treba oskrbo z energijo, da se zagotovi neprekinjena proizvodnja tudi v energetsko intenzivnih panogah.

Problem, ki je trenutno pereč v kmetijskem sektorju, je zagotavljanje cenovno dostopnih gnojil. Omejevanje gnojenja zaradi dragih ali nerazpoložljivih gnojil zmanjšuje produktivnost in lahko postopoma ogrozi prehransko samozadostnost v EU. Vendar sedanje stanje negativno vpliva ne le na kmete, temveč tudi na proizvajalce gnojil v EU. Nadaljnje poslabšanje razmer bi lahko privedlo do zmanjšanja ali zaustavitve proizvodnje nekaterih proizvajalcev gnojil v EU, vključno z negativnimi učinki na kmetijsko proizvodnjo.

Dvomi in negotovost so značilni tudi za sedanji scenarij, s katerim se sooča evropski trg živalorejskih proizvodov. Z vidika živaloreje se nesorazmerno povečanje proizvodnih vložkov in neupoštevanje tega zvišanja pri cenah kmetijskih surovin lahko šteje kot zelo resno. Vendar na sektor živalorejskih proizvodov vplivajo drugi dejavniki, poleg že omenjenih tudi razmere, povezane z boleznimi, predvsem afriško prašičjo kugo in aviarno influenco, ki vplivajo predvsem na trge svinjskega in perutninskega mesa v EU. Po podatkih Komisije se skoraj vsi živalorejski sektorji soočajo z zmanjšanjem proizvodnje, kar lahko negativno vpliva na prehransko samozadostnost EU. To stanje se bo še poslabšalo z začetkom jesenske in zimske sezone, ki sta običajno energetsko intenzivni obdobji, skupaj s pričakovanim zvišanjem cen krmnih mešanic.

Glede na trenutno dogajanje na kmetijskih trgih in dejstvo, da je treba preučiti, ali so potrebni nadaljnji ukrepi, češko predsedstvo predlaga, da se v razpravi posvetimo naslednjima dvema vprašanjema:

1. Kakšne so izkušnje in nadaljnja pričakovanja držav članic v zvezi z ukrepi, ki so se doslej uporabljali za blažitev posledic krize po začetku invazije na Ukrajino, predvsem v zvezi z uvedbo izjemne izravnalne pomoči v skladu z uredbo o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov ali začasnim okvirom za krizne ukrepe državne pomoči?
2. Kako države članice ocenjujejo učinek močnega zvišanja cen kmetijskih vložkov, predvsem gnojil, in kateri ukrepi bi bili po oceni držav članic ustrezni za reševanje teh razmer, predvsem v smislu njihove razpoložljivosti in razpoložljivosti vhodnih elementov za njihovo proizvodnjo?
